

Ústavní soud rozhodl dne 20. července 2010 v senátě složeném z předsedy Miloslava Výborného, soudkyně Vlasty Formánkové a soudkyně Michaely Židlické v právní věci stěžovatelek V. K. a Petry K. (jedná se o pseudonym), t. č. fakticky v Dětském centru s komplexní péčí a podpůrnou rodinnou terapií při Fakultní Thomayerově nemocnici s poliklinikou v Praze, Sulická 120, Praha 4, obou zastoupených JUDr. Janem Pavlokem, Ph.D., advokátem se sídlem Na Příkopě 391/7, Praha 1, za účasti kolizní opatrovnice Ing. Z. B., ředitelky Nadace Naše dítě, Ústavní 95, Praha-Bohnice, Obvodního soudu pro Prahu 9 a Městského soudu v Praze, o ústavní stížnosti proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-2 ze dne 29. 4. 2009, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009, usnesení Městského soudu v Praze č. j. 39 Co 255/2009-66 ze dne 10. 6. 2009, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-91 ze dne 25. 6. 2009, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-113 ze dne 27. 7. 2009, usnesení Městského soudu v Praze č. j. 39 Co 381,382/2009-125 ze dne 7. 9. 2009, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-139 ze dne 28. 8. 2009, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-142 ze dne 29. 9. 2009, usnesení Městského soudu v Praze č. j. 39 Co 467,468/2009-160 ze dne 23. 10. 2009, a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 25 Nc 450/2009 ze dne 19. 11. 2009, takto:

I. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-2 ze dne 29. 4. 2009, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009, usnesením Městského soudu v Praze č. j. 39 Co 255/2009-66 ze dne 10. 6. 2009, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-91 ze dne 25. 6. 2009, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-113 ze dne 27. 7. 2009, usnesením Městského soudu v Praze č. j. 39 Co 381,382/2009-125 ze dne 7. 9. 2009, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-139 ze dne 28. 8. 2009, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 25 Nc 2016/2009-142 ze dne 29. 9. 2009, a usnesením Městského soudu v Praze č. j. 39 Co 467,468/2009-160 ze dne 23. 10. 2009 byl porušen čl. 10 odst. 2, čl. 32 odst. 4 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 a 8 Úmluvy o ochraně základních lidských práv a svobod a čl. 2, čl. 3 odst. 1, čl. 5, čl. 7, čl. 8 a čl. 9 Úmluvy o právech dítěte.

II. Tato rozhodnutí se proto ruší.

III. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění:

I.

Rekapitulace návrhu

1. Ústavnímu soudu byl dne 24. 8. 2009 doručen návrh stěžovatelky V. K. na zahájení řízení o ústavní stížnosti ve smyslu § 72 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), podaný rovněž jménem nezletilé Petry K. (stěžovatelka Petra K. je dále označována též jen jako "nezletilá", stěžovatelka V. K. jako "stěžovatelka"), doplněný přípisy doručenými dne 9. 10. 2009, 1. 12. 2009 a 25. 1. 2010. Krom tohoto návrhu podala stěžovatelka u Ústavního soudu další dvě ústavní stížnosti, evidované pod sp. zn. III. ÚS 3093/09 a I. ÚS 208/10, které byly usnesením pléna Ústavního soudu č. j. IV. ÚS 2244/09-54 ze dne 2. 3. 2010 spojeny ke společnému projednání pod sp. zn. IV. ÚS 2244/09, neboť bezprostředně věcně navazovaly na původní návrh stěžovatelky.

2. Stěžovatelka ve své ústavní stížnosti, ve smyslu všech jejích pozdějších doplnění a návrhů, brojila proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 (dále jen "obvodní soud") č. j. 25 Nc 2016/2009-2 ze dne 29. 4. 2009, jímž tento vydal předběžné opatření dle § 76a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "občanský soudní řád"), že se nezletilá dcera stěžovatelky, Petra K., odevzdává do péče Dětského centra s komplexní péčí a podpůrnou rodinnou terapií při Fakultní Thomayerově nemocnici (dále též "kojenecký ústav"), jakož i proti dalším rozhodnutím tohoto soudu, jimiž bylo trvání tohoto předběžného opatření periodicky prodlužováno (usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009, usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-91 ze dne 25. 6. 2009, usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-113 ze dne 27. 7. 2009, usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-139 ze dne 28. 8. 2009, usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-142 ze dne 29. 9. 2009 a usnesení obvodního soudu sp. zn. 25 Nc 450/2009 ze

dne 19. 11. 2009). Ústavní stížnost dále směřovala vůči usnesení Městského soudu v Praze (dále jen "městský soud") č. j. 39 Co 255/2009-66 ze dne 10. 6. 2009, jímž bylo odmítnuto odvolání stěžovatelky proti usnesení obvodního soudu o nařízení předběžného opatření, a usnesením městského soudu č. j. 39 Co 381,382/2009-125 ze dne 7. 9. 2009 a č. j. 39 Co 467,468/2009-160 ze dne 23. 10. 2009, jimiž bylo obdobně rozhodnuto o odvolání stěžovatelky proti dalšímu trvání předběžného opatření. Stěžovatelka měla za to, že prostřednictvím těchto rozhodnutí došlo k neoprávněnému zásahu do jejích ústavně zaručených práv, a to konkrétně do práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a čl. 6 Úmluvy o ochraně základních lidských práv a svobod (dále jen "Úmluva"), práva na účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 6 a 13 Úmluvy, čl. 36, 38 odst. 1 a 2 Listiny a práva na rodinný život a práva na svobodnou výchovu dětí ve smyslu čl. 7, čl. 10 odst. 2, čl. 32 odst. 1 a 4 Listiny, čl. 5, 6 a 8 Úmluvy a čl. 2, čl. 5, čl. 7, čl. 8 a čl. 9 Úmluvy o právech dítěte.

3. Porušení práva na spravedlivý proces spatřovala stěžovatelka v tom, že před vydáním předběžného opatření nebyla obvodním soudem vyslechnuta a nemohla tak objasnit rozhodné skutečnosti, tzn. zejména jakým způsobem a v jakých podmínkách hodlá svou dceru vychovávat a o ni pečovat, a nemohla rovněž navrhnout důkazy za účelem prokázání svých tvrzení, dále v tom, že nebyly naplněny zákonné předpoklady pro vydání předběžného opatření dle § 76a občanského soudního řádu, neboť se nejednalo o situaci, kdy by se nezletilé dítě ocitlo bez jakékoliv péče nebo by byl vážně ohrožen či narušen jeho život nebo příznivý vývoj, což bylo zřejmé již z toho, že se stěžovatelka v rozhodné době nacházela i s nezletilou v lékařské péči, přičemž neprojevovala vůli tuto opustit, a konečně i v tom, že rozhodnutí obecných soudů byla založena na nesprávně a neúplně zjištěném skutkovém stavu. Skutková zjištění, z nichž obvodní soud při vydání předběžného opatření vycházel, se nacházela v extrémním nesouladu s provedenými důkazy; v návrhu na vydání předběžného opatření byla jako hlavní důvod pro odnětí nezletilé uvedena skutečnost, že v místě, kde má stěžovatelka hlášen trvalý pobyt, jsou nevyhovující podmínky pro výchovu a péči o nezletilou; stěžovatelka přitom pracovním orgánem sociálně-právní ochrany dětí ústně sdělila, že s dítětem bude bydlet u svých rodičů v běžně vybaveném bytě o velikosti 3+1, 1. kategorie, a tuto skutečnost posléze doložila i písemným prohlášením rodičů ve svém návrhu na zrušení předběžného opatření ze dne 30. 4. 2009. U návrhu na vydání předběžného opatření nadto absentovaly nezbytné formální náležitosti a tento nebyl soudu doručen prostřednictvím podatelny, v důsledku čehož o něm zřejmě rozhodoval jiný soudce než ten, který by k tomu byl určen rozvrhem práce. Pokud šlo o jednotlivá usnesení obvodního soudu, jimiž bylo předběžné opatření prodloužováno, do 4. 8. 2009 se tak mělo dít v rozporu se zákonem, neboť dle výslovné dikce § 76a odst. 4 občanského soudního řádu je možno o prodloužení rozhodnout pouze bylo-li zahájeno řízení ve věci samé, k čemuž ovšem došlo právě až dne 4. 8. 2009.

4. K tvrzenému porušení práva na účinný opravný prostředek stěžovatelka uvedla, že městský soud postupoval zcela mimo rámec zákonem stanovených procesních možností, když odmítal její odvolání proti usnesení obvodního soudu s paradoxním odůvodněním, že předběžné opatření již v době rozhodování odvolacího soudu "zaniklo", a proto nebylo možné ani potřebné se jím zabývat. Přitom zcela pominul, že nezruší-li napadená usnesení obvodního soudu, tato mohou nadále sloužit jako podklad pro další omezování práv stěžovatelky, což se také reálně dalo. Městský soud tak svým formalistickým přístupem odepřel stěžovatelce právo na věcný přezkum napadených rozhodnutí. V důsledku prodloužení s projednáním odvolání stěžovatelky proti usnesení obvodního soudu o nařízení předběžného opatření pak dle jejího přesvědčení došlo rovněž k porušení ústavně zaručeného práva na projednání věci v přiměřené lhůtě.

5. Pokud se týkalo práva na rodinný život a svobodnou výchovu dětí, stěžovatelka poukazovala především na základní přirozené právo matky být se svým novorozeným dítětem a současně na právo dítěte na péči své matky. Obecné soudy svým postupem v řízení tuto přirozenou biologickou vazbu mezi dítětem a matkou narušily, přičemž tento handicap již nelze zpětně napravit. Stěžovatelka v této souvislosti vyjádřila přesvědčení, že skutečným důvodem pro odnětí nezletilé z její péče je skutečnost, že žije alternativním způsobem života. V této souvislosti stěžovatelka odkázala na nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 568/06 a II. ÚS 838/07 a citovala rovněž relevantní judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (Couillard Maugery proti Francii, Scozzari a Grunta proti Itálii, Dewinne proti Belgii, Zakharova proti Francii, Covezzi a Morselli proti Itálii, Kutzner proti Německu).

6. Stěžovatelka krom zrušení všech výše uvedených rozhodnutí požadovala, aby Ústavní soud odložil jejich vykonatelnost do doby vydání svého nálezu a aby nařídil, že nezletilá bude neprodleně vydána do péče stěžovatelky. Stěžovatelka současně požádala, aby její ústavní stížnost byla projednána jako

naléhavá mimo pořadí a aby jí byla vzhledem k jejím majetkovým poměrům přiznána náhrada nákladů právního zastoupení (návrh na náhradu nákladů právního zastoupení vznesla stěžovatelka jak v původní ústavní stížnosti ze dne 24. 8. 2009, tak ve svých dalších návrzích, evidovaných pod sp. zn. III. ÚS 3093/09 a I. ÚS 208/10, aniž by však tyto náklady jakkoliv blíže specifikovala).

II.

Přípustnost ústavní stížnosti

7. Ústavní soud se v první řadě zabýval otázkou, zda byly splněny podmínky pro meritorní projednání ústavní stížnosti. Dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu je ústavní stížnost nepřijatelná, jestliže stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, jež mu zákon k ochraně jeho práv poskytoval. Dle stanoviska pléna Ústavního soudu Pl. ÚS-st. 26/08 ze dne 16. 12. 2008 (dostupné na <http://usoud.cz>) se považuje za opravný prostředek, který je stěžovatel povinen před podáním ústavní stížnosti vyčerpat, rovněž žaloba pro zmatečnost. Dle § 229 odst. 4 občanského soudního řádu lze žalobou pro zmatečnost napadnout mimo jiné rozhodnutí odvolacího soudu, jímž bylo odmítnuto odvolání.

8. V nyní projednávané věci tedy stěžovatelka striktně vzato nevyužila všechny procesní prostředky, jimiž disponovala, neboť usnesení městského soudu, jimiž byla odmítnuta její odvolání (usnesení č. j. 39 Co 255/2009-66 ze dne 10. 6. 2009, usnesení č. j. 39 Co 381,382/2009-125 ze dne 7. 9. 2009 a usnesení č. j. 39 Co 467,468/2009-160 ze dne 23. 10. 2009) nenapadla žalobou pro zmatečnost. Ústavní soud však v tomto konkrétním případě zohlednil, že časový rámec, v němž by bylo možno řízení o této žalobě, resp. žalobách, realizovat (zejména v případě, když by se některý z účastníků proti rozhodnutí o žalobě odvolal) v kontextu s možnou závažností následků, jež mohou v případě vydání či naopak nevydání předběžného opatření dle § 76a občanského soudního řádu nastat, nezaručoval, že by se stěžovatelce, resp. nezletilé, dostalo včasné a účinné ochrany jejích práv. Ústavní soud proto v projednávané věci na vyčerpání zmíněného mimořádného opravného prostředku netrval.

9. Ústavní soud nicméně v této souvislosti zdůrazňuje, že výše uvedený právní názor nikterak nezpochybňuje obecnou platnost stanoviska pléna Ústavního soudu Pl. ÚS-st. 26/08, neboť se vztahuje pouze k rozhodování soudu dle § 76a občanského soudního řádu a vychází z konkrétních skutkových okolností, v jejichž důsledku je efektivita žaloby pro zmatečnost jakožto mimořádného opravného prostředku významně snížena.

10. Ústavní stížnost byla shledána nepřijatelnou toliko v části, v níž se stěžovatelka domáhala zrušení usnesení obvodního soudu sp. zn. 25 Nc 450/2009 ze dne 19. 11. 2009, neboť v ústavní stížnosti nebylo výslovně napadeno usnesení městského soudu č. j. 53 Co 49/2010-64 ze dne 24. 2. 2010, jímž bylo rozhodnutí obvodního soudu o prodloužení trvání předběžného opatření jako věcně správné potvrzeno (k povinnosti napadnout i rozhodnutí o posledním procesním prostředku k ochraně práva srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 1. 1997, sp. zn. IV. ÚS 58/95, publikované ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 7, usnesení č. 2, str. 331 a dále např. usnesení ve věcech sp. zn. III. ÚS 598/01, I. ÚS 242/03, II. ÚS 703/02, I. ÚS 161/03, I. ÚS 230/03, I. ÚS 649/04, III. ÚS 666/04, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 270/05, III. ÚS 323/05, IV. ÚS 370/05, III. ÚS 344/06, III. ÚS 1170/07 a další, všechna dostupná na <http://nalus.usoud.cz>). Odmítnutí ústavní stížnosti v této části však s ohledem na níže vyjádřený názor stran příslušnosti Ústavního soudu k rozhodnutí o předání nezletilé do péče stěžovatelky, nemělo vliv na jejich současné právní postavení.

Podklady pro rozhodování Ústavního soudu

III a.

11. Ústavní stížnost byla podána včas, ve výše vymezeném rozsahu byla přípustná a splňovala rovněž veškeré formální i obsahové náležitosti stanovené zákonem o Ústavním soudu, bylo proto možné přistoupit k věcnému přezkumu napadených rozhodnutí. Ústavní soud si za tímto účelem vyžádal spis obvodního soudu sp. zn. 25 Nc 2016/2009 a vyjádření účastníků řízení.

12. Obvodní soud k ústavní stížnosti uvedl, že dle jeho názoru nebyla stěžovatelka zkrácena v právu na spravedlivý proces. K žádosti o zrušení předběžného opatření si soud vyžádal zprávu o poměrech z bydliště rodičů stěžovatelky, které uvedla jako místě, kde se hodlá s dcerou zdržovat. Rovněž byla

vyžádána zpráva z kojeneckého ústavu, kde se nezletilá nachází. K soudu byla pozvána stěžovatelka i její rodiče, ani jeden se nedostavil a zásilku na poště nevyzvedl. Soud ve věci prováděl další šetření z vlastní iniciativy, např. návštěvou v místě trvalého bydliště stěžovatelky, včetně pořízení fotodokumentace. Vzhledem k nespolupráci stěžovatelky se sociálními pracovníci i soudem, bylo předběžné opatření opětovně prodlužováno, neboť dle názoru soudu důvody, pro které bylo předběžné opatření vydáno, nadále trvaly. Dle přesvědčení obvodního soudu nedošlo ani k porušení ústavně zaručeného práva na rodinný život a svobodnou výchovu dětí; s ohledem na závažnost celého případu bylo nařízeno místní šetření v místě bydliště rodičů stěžovatelky, aby si soud sám mohl přešetřit poměry, ve kterých matka chce o dítě pečovat. Ač stěžovatelka a její rodiče byli řádně k místnímu šetření obesláni, samotné šetření neumožnili provést. Současně byla provedena osobní návštěva nezletilé Petry v Dětském centru a bylo hovořeno se zdravotnickým personálem a sociální pracovníci o celé situaci a možných východiscích. Stěžovatelka se soudem nespolupracovala, k soudu jsou podávána toliko odvolání do jednotlivých rozhodnutí, která jsou předkládána k rozhodnutí městskému soudu. Stěžovatelka si zásilky soudu na poště nevyzvedává, ta jsou po uplynutí úložné doby vhozena do schránky a odvolání podává zpravidla ke konci odvolací lhůty, proto není možné odvolacímu soudu spis předložit ještě před uplynutím měsíční lhůty, pro kterou je předběžné opatření prodlouženo. Městský soud pak pouze stručně konstatoval, že prozatím neshledává důvod, pro nějž by právní názor, vyslovený v jeho rozhodnutích, měl být nesprávný a posouzení jeho ústavní konformity ponechává na Ústavním soudu.

III b.

13. Ze spisu obvodního soudu sp. zn. 25 Nc 2016/2009 Ústavní soud zjistil následující skutečnosti:

14. Usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-2 ze dne 29. 4. 2009 bylo na základě podnětu sociálního odboru městské části Praha 9 vydáno předběžné opatření ve smyslu § 76a občanského soudního řádu, že se nezletilá, narozená dne 26. 4. 2009, odevzdává do péče kojeneckého ústavu. Obvodní soud v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že nezletilá byla bezprostředně ohrožena na životě, neboť "nebyly zjištěny podmínky, ve kterých chce matka [o dítě] pečovat", přičemž stávající bydlení a sociální situace matky je zcela nevyhovující, a rovněž že "osobnost matky neskýtá záruku žádného [myšleno zřejmě řádného] vývoje dítěte, zejména takto útlého věku". Nezletilá byl současně usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-12 ze dne 29. 4. 2009 ustanoven kolizní opatrovník.

15. Usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-38 ze dne 14. 5. 2009 byl poté zamítnut návrh stěžovatelky na zrušení předběžného opatření, a to s poukazem na skutečnost, že se pro nedostatek součinnosti ze strany rodičů stěžovatelky, u nichž měla tato dle svého tvrzení v úmyslu dítě vychovávat, nezdařilo prošetřit jejich bytové poměry. Krom toho obvodní soud odkázal i na zprávu kojeneckého ústavu, dle níž se stěžovatelka o nezletilou téměř nezajímala.

16. Usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009 bylo trvání předběžného opatření prodlouženo o 1 měsíc, přičemž obvodní soud opětovně poukázal na nespolupráci stěžovatelky a jejích rodičů s orgány sociálně-právní ochrany dětí. Městský soud následně usnesením č. j. 39 Co 255/2009-66 ze dne 10. 6. 2009 rozhodl o odvolání stěžovatelky proti nařízení předběžného opatření tak, že odvolání odmítl jako "bezpředmětné" s odůvodněním, že předběžné opatření ze dne 29. 4. 2009 již uplynutím jednoho měsíce ode dne jeho vydání zaniklo a usnesení o prodloužení předběžného opatření odvoláním napadeno nebylo (posledně uvedený údaj zcela neodpovídal skutečnosti, neboť odvolání stěžovatelky proti usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009 bylo obvodnímu soudu doručeno dne 2. 6. 2010). Městský soud následně rozhodoval i o odvolání stěžovatelky proti zamítnutí návrhu na zrušení předběžného opatření, přičemž i toto odvolání usnesením č. j. 39 Co 285/2009-79 ze dne 19. 6. 2009 pro bezpředmětnost odmítl. Městský soud odkázal na znění § 76a odst. 4 občanského soudního řádu, dle něž není možno prodloužit trvání předběžného opatření, aniž by bylo v mezidobí zahájeno řízení o nařízení ústavní výchovy, což se v projednávané věci nestalo; předběžné opatření proto ke dni 29. 5. 2009 zaniklo. Stejný názor městský soud zopakoval i v usnesení č. j. 39 Co 286/2009-82 ze dne 19. 6. 2009, jímž potvrdil rozhodnutí obvodního soudu o ustanovení kolizního opatrovníka. Městský soud výslovně uvedl, že obvodní soud postupoval při prodloužení platnosti předběžného opatření v rozporu se zákonem, že předběžné opatření již zaniklo a svůj význam tedy ztratilo i usnesení o ustanovení kolizního opatrovníka.

17. Obvodní soud přesto usnesením č. j. 25 Nc 2016/2009-91 ze dne 25. 6. 2009 prodloužil trvání předběžného opatření o další měsíc a současně usnesením č. j. 25 Nc 2016/2009-92 ze dne 25. 6. 2009 vyzval stěžovatelku a její rodiče, aby umožnili soudu provést místní šetření v bytě rodičů stěžovatelky. Neúspěšný pokus o místní šetření byl soudem uskutečněn dne 8. 7. 2009. Poté bylo usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-113 ze dne 27. 7. 2009 trvání předběžného opatření dále prodlouženo s poukazem na pokračující nespolečenský vztah stěžovatelky a nemožnost prověření podmínek, v nichž má být nezletilá vychovávána. Obvodní soud rovněž konstatoval, že matka neprokázala, že je schopna se o dítě postarat, proto rozhodl o zahájení řízení o nařízení ústavní výchovy nezletilé (toto řízení bylo zahájeno ovšem až posléze, a to usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 450/2009-3 ze dne 4. 8. 2009).

18. Městský soud usnesením č. j. 39 Co 381,382/2009-125 ze dne 7. 9. 2009 odmítl odvolání stěžovatelky proti usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009 a č. j. 25 Nc 2016/2009-91 ze dne 25. 6. 2009 o prodloužení trvání předběžného opatření, opět s odůvodněním, že předběžné opatření dne 29. 5. 2009 zaniklo.

19. Obvodní soud usneseními č. j. 25 Nc 2016/2009-139 ze dne 28. 8. 2009 a č. j. 25 Nc 2016/2009-142 ze dne 29. 9. 2009 pokračoval v prodloužování trvání předběžného opatření, městský soud usnesením č. j. 39 Co 467,468/2009-160 ze dne 23. 10. 2009 odmítl odvolání proti prodloužení předběžného opatření usneseními obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-113 ze dne 27. 7. 2009 a č. j. 25 Nc 2016/2009-139 ze dne 28. 8. 2009, a to ze zcela shodných důvodů jako v předchozích případech. Usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-172 ze dne 29. 10. 2009 bylo poté předběžné opatření prodlouženo o další měsíc.

20. Ze sdělení obvodního soudu bylo rovněž zjištěno, že rozsudkem tohoto soudu č. j. 25 Nc 450/2009-35 ze dne 11. 11. 2009 byla nad nezletilou nařízena ústavní výchova a usnesením téhož soudu sp. zn. 25 Nc 450/2009 ze dne 19. 11. 2009 došlo k prodloužení platnosti předběžného opatření o další měsíc. Rozhodnutí o prodloužení předběžného opatření bylo usnesením městského soudu č. j. 53 Co 49/2010-64 ze dne 24. 2. 2010 jako věcně správné potvrzeno. Rozsudkem městského soudu č. j. 53 Co 6/2010-124 ze dne 25. 2. 2010 byl rozsudek obvodního soudu č. j. 25 Nc 450/2009-35 ze dne 11. 11. 2009 zrušen a věc byla tomuto soudu vrácena k novému projednání a rozhodnutí. Usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 450/2009-143 ze dne 9. 3. 2010 bylo vydáno předběžné opatření dle § 102 odst. 1 občanského soudního řádu, jímž byla stěžovatelce uložena povinnost ponechat nezletilou v kojeneckém ústavu, neboť stále neumožnila prošetření a prokázání svých sociálních a bytových poměrů. Toto rozhodnutí bylo změněno usnesením městského soudu č. j. 53 Co 201/2010-155 ze dne 10. 5. 2010 tak, že až do pravomocného rozhodnutí ve věci samé se nezletilá umísťuje do kojeneckého ústavu, a to z důvodů již zmíněných obvodním soudem. V současné době vznesla stěžovatelka v řízení vedeném pod sp. zn. 25 Nc 450/2009 proti soudkyni námitku podjatosti a jednání v této věci tak bylo odloženo na neurčito.

III c.

21. Ústavní soud si kromě spisu obvodního soudu vyžádal zprávu Dětského centra při Fakultní Thomayerově nemocnici s poliklinikou o frekvenci styku stěžovatelky s nezletilou. Z této zprávy, vyhotovené dne 27. 5. 2010, vyplynulo následující:

22. Nezletilá je v Dětském centru umístěna od 29. 4. 2009. Matce bylo umožněno docházet dítě denně kojít, ale ta nedodržovala čas kojení. Přibližně ode dne 23. 6. 2009 kojit přestala, proto byly návštěvy dále realizovány v souladu s návštěvním řádem Dětského centra, t. j. v pondělí a ve čtvrtek od 9,00 do 11,00 hod. a od 14,30 do 16,00 hod. a ve středu od 9,00 do 11,00 hod. a od 14,30 do 17,00 hod. Návštěvy probíhají formou vycházek v zahradě Dětského centra, při nepříznivém počasí v návštěvní místnosti v hlavní budově. Rodiče si děti vyzvednou na oddělení a po ukončení návštěvy je vrátí zpět. Stěžovatelka přichází na návštěvu někdy třikrát týdně, někdy jedenkrát a někdy nepřijde celý týden i déle. Důvod nesdělí, komunikuje minimálně, spolupráce s ní i s jejími rodiči je od počátku problematická, stěžovatelka opakovaně požadovala probuzení dítěte s odůvodněním, že má nárok na návštěvu a odmítala počkat, až se nezletilá vzbudí. Zpočátku docházela stěžovatelka spolu se svými rodiči, a to přibližně do poloviny června 2009, poté navštěvovala nezletilou sama. Od druhé poloviny dubna letošního roku začala vnučku navštěvovat i matka stěžovatelky, otec stěžovatelky na návštěvy nechodí. Rodina od narození dítěte odmítá umožnit prošetření bytových poměrů, proto bylo nařízeno předběžné opatření a následně i ústavní výchova.

IV.

Ustanovení opatrovníka nezletilé

23. Přestože stěžovatelka podala ústavní stížnost rovněž jménem své nezletilé dcery, byl Ústavní soud nucen z důvodu možného střetu zájmů mezi stěžovatelkou a nezletilou přistoupit k ustanovení kolizního opatrovníka nezletilé, a to postupem dle § 63 zákona o Ústavním soudu, ve spojení s ustanoveními § 192 občanského soudního řádu a § 37 odst. 2 zákona o rodině .

24. Usnesením Ústavního soudu č. j. IV. ÚS 2244/09-58 ze dne 15. 3. 2010 byl kolizním opatrovníkem ustanoven Veřejný ochránce práv, JUDr. Otakar Motejl, nicméně z důvodu jeho úmrtí byla usnesením Ústavního soudu č. j. IV. ÚS 2244/09-76 ze dne 20. 5. 2010 do této funkce ustanovena zástupkyně Veřejného ochránce práv, RNDr. J. S. Vzhledem k tomu, že dotyčná sdělila Ústavnímu soudu, že z důvodu střetu zájmů nemůže tuto funkci nadále vykonávat, ustanovil Ústavní soud usnesením č. j. IV. ÚS 2244/09-85 ze dne 25. 5. 2010 opatrovníci nezletilé Ing. Z. B., ředitelku Nadace Naše dítě, a RNDr. J. S. funkce opatrovníka zprostil.

V.

Průběh ústního jednání

25. K ústnímu jednání konanému dne 15. 6. 2010 se stěžovatelka nedostavila, když téhož dne požádala o omluvení neúčasti, neboť až do dne konání ústního jednání o tomto nevěděla. Stěžovatelka současně požádala o odročení ústního jednání a navrhla důkaz výsledky pracovního orgánu sociálně-právní péče o dítě (paní P. a Ch.), pracovníci Ústavu pro péči o matku a dítě (paní K.), soudkyni Obvodního soudu pro Prahu 9 (JUDr. Tondrová), soudního vykonavatele Obvodního soudu pro Prahu 9 (pan Š.) a prarodiče nezletilé (Ing. M., paní M.).

26. Po přednesení zprávy o stavu řízení před Ústavním soudem bylo ústní jednání odročeno na 14. 7. 2010, za účelem opětovného předvolání stěžovatelky a provedení jí požadovaného účastnického výslechu a zejména, aby opatrovnice nezletilé mohla podat zprávu o výsledku šetření.

27. K odročenému ústnímu jednání se stěžovatelka nedostavila, opětovně se prostřednictvím faxového podání omluvila a na své osobní účasti již netrvala.

28. Ústavní soud provedl důkaz zprávou opatrovnice nezletilé, z níž vyplývalo, že se s matkou nezletilé Petry K. sešla dne 1. 7. 2010 na zahradě kojeneckého ústavu. Kontakt matky a dítěte byl velmi dobrý, nezletilá měla ke stěžovatelce vstřícný vztah a ta s nezletilou správně a laskavě zacházela. Rovněž reference ze strany kojeneckého ústavu o vzájemném vztahu maminky a nezletilé byly příznivé. Vedením ústavu bylo toliko poukázáno na omezenou komunikaci a uzavřenost stěžovatelky vůči personálu ústavu. Opatrovnice položila stěžovatelce otázku, zda nepotřebuje pomoc nadace Naše dítě s bydlením, či jinou pomoc, na což stěžovatelka odpověděla, že bydlení má zajištěno u svých rodičů v třípokojevém bytě 1. kategorie v P. Navštívit byt rodičů se opatrovnici i přes pomoc právního zástupce stěžovatelky nepodařilo, komunikace se stěžovatelkou byla velmi obtížná, neboť tato nevládní mobilní telefon a není trvale připojena k internetu. Pokud jde o napadená rozhodnutí, odebrání třídního dítěte kojící matce a jeho umístění do kojeneckého ústavu je možno považovat za nepřiměřený zákrok do rodičovské péče a současně i významné porušení zájmu dítěte, neboť bylo odebráno kojící a pečující matce; došlo tak k násilnému přerušení citové vazby mezi novorozencem a jeho biologickou matkou. Matka docházela po dobu šesti měsíců do kojeneckého ústavu svou dceru kojit. I po tomto období dítě řádně navštěvovala a dosud navštěvuje, spolu se svou matkou, babičkou dítěte. Po celou dobu odloučení prokazovala matka o dítě řádný a opravdový zájem. V České republice byl schválen Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti a ke snížení počtu dětí v ústavní péči, neboť Česká republika je za nadužívání ústavní výchovy opakovaně kritizována. Tento dokument klade mimo jiné důraz na potřebu spolupráce s rodinou a pomoc ohroženým dětem tak, aby se zabránilo jejich zbytečnému odebrání. V případě nezletilé Petry K. došlo k závažnému porušení práv dítěte, zásahu do jeho křehké psychiky a přerušení velmi důležité vazby s matkou. Novorozencé dítě bylo odloučeno od biologické matky a předáno do ústavní péče, to vše bez náležitého zdůvodnění, resp. případného nabídnutí pomoci matce. Tato situace přitom stále trvá. Toto kolizní opatrovnice nezletilé stěžovatelky potvrdila i před

soudem a navrhla, aby Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl, a to i z důvodu porušení článku 3 Úmluvy o právech dítěte.

29. Ústavní soud neprovedl důkazy navržené stěžovatelkou, neboť měl za to, že s ohledem na předmět řízení o ústavní stížnosti již byl skutkový stav objasněn dostatečně a z výsledků zmíněných osob by nemohly vyplynout žádné nové skutečnosti, jež by byly způsobily zásadním způsobem ovlivnit jeho rozhodování v této věci.

30. Právní zástupce stěžovatelky se ve svém závěrečném návrhu odvolal na zprávu kolizní opatrovnice, která dle jeho názoru ve svém závěru vyznívala jednoznačně ve prospěch nezletilé Petry a ve prospěch její matky. Proto navrhl, aby bylo ústavním stížnostem vyhověno a aby byla napadená rozhodnutí obecných soudů nálezem Ústavního soudu zrušena.

VI.

Právní posouzení věci Ústavním soudem

31. Poté, co Ústavní soud napadená rozhodnutí přezkoumal, shledal, že ústavní stížnost je důvodná.

32. Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů a zpravidla mu proto nepřisluší přezkoumávat zákonnost jejich rozhodnutí. Pouze tehdy, jestliže by takovým rozhodnutím bylo neoprávněně zasaženo do ústavně zaručených práv stěžovatele, byl by Ústavní soud povolán k jeho ochraně zasáhnout a napadené rozhodnutí zrušit.

33. Stěžovatelka ve své ústavní stížnosti brojila proti rozhodnutí obvodního soudu o předběžném opatření, jímž došlo k umístění její nezletilé dcery do kojeneckého ústavu, a proti dalším navazujícím usnesením, jimiž bylo trvání předběžného opatření opakovaně prodlužováno.

34. Dle § 76a odst. 1 občanského soudního řádu, ocitlo-li se nezletilé dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny, předseda senátu předběžným opatřením nařídí, aby bylo na nezbytně nutnou dobu umístěno ve vhodném prostředí, které v usnesení označí. Dle § 76a odst. 4 téhož předpisu předběžné opatření podle odstavce 1 trvá po dobu jednoho měsíce od jeho vykonatelnosti, přičemž bylo-li před uplynutím této doby zahájeno řízení ve věci samé, může soud toto předběžné opatření opakovaně prodloužit o jeden měsíc tak, aby celková doba trvání předběžného opatření nepřesáhla šest měsíců. Poté lze dobu trvání předběžného opatření výjimečně prodloužit jen tehdy, nebylo-li z vážných důvodů a objektivních příčin možné v této době skončit důkazní řízení ve věci samé.

35. Ústavní soud již v minulosti vymezil podmínky, za jejichž splnění má nesprávná aplikace jednoduchého práva obecnými soudy za následek porušení základních práv a svobod takto: **Základní práva a svobody v oblasti jednoduchého práva působí jako regulativní ideje, pročež na ně obsahově navazují komplexy norem jednoduchého práva. Porušení některé z těchto norem, a to v důsledku svévole (např. nerespektováním kogentní normy) anebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. přepjatý formalismus), pak zakládá dotčení na základním právu a svobodě (srov. nález Ústavního soudu ze dne 2. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 269/99, publikovaný ve Sbírce zákonů a usnesení Ústavního soudu, svazek 17, str. 235 a násl.).**

36. Usnesením obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009 došlo k prodloužení trvání předběžného opatření, vydaného dne 29. 4. 2009, na jehož základě byla nezletilá umístěna do kojeneckého ústavu, o jeden měsíc. Zákon nicméně stanoví, že takový postup je možný pouze v případě, že v mezidobí došlo k zahájení řízení ve věci samé (§ 76a odst. 4 občanského soudního řádu, věta za středníkem); řízení o nařízení ústavní výchovy nezletilé bylo přitom zahájeno až usnesením obvodního soudu sp. zn. 25 Nc 450/2009 ze dne 4. 8. 2009. Prodloužením doby trvání předběžného opatření za situace, kdy zákon takový postup zjevně neumožňoval, se obvodní soud dopustil zřejmé svévole (nerespektování kogentní normy), v důsledku čehož bylo neoprávněně zasaženo do ústavně zaručeného práva stěžovatelky na soudní ochranu a spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Tentýž závěr je pak třeba vztáhnout i na všechna navazující usnesení o prodloužení doby trvání předběžného opatření, jež obvodní soud periodicky vydával, neboť nebylo možno platně prodlužovat trvání předběžného opatření, které již ze zákona zaniklo. Svévole v postupu obvodního soudu je o to zřetelnější a také závažnější, že na zánik

předběžného opatření byl tento soud opakovaně upozorňován odvolacím soudem (usnesení městského soudu č. j. 39 Co 285/2009-79 ze dne 19. 6. 2009, č. j. 39 Co 286/2009-82 ze dne 19. 6. 2009, č. j. 39 Co 381,382/2009-125 ze dne 7. 9. 2009 a č. j. 39 Co 467,468/2009-160 ze dne 23. 10. 2009), musel si tedy být protiprávností svých usnesení o prodlužování doby trvání předběžného opatření vědom. Kromě práva na spravedlivý proces konstituovalo pokračující odloučení dítěte od matky a jeho umístění v kojeneckém ústavu, pro něž neexistoval zákonný podklad, rovněž porušení celé řady dalších ústavně zaručených práv obsažených v čl. 10 odst. 2, čl. 32 odst. 4 a čl. 36 Listiny, čl. 6 a 8 Úmluvy a čl. 2, čl. 3 odst. 1, čl. 5, čl. 7, čl. 8 a čl. 9 Úmluvy o právech dítěte.

37. Závažným způsobem v této souvislosti pochybil rovněž městský soud jako soud odvolací, neboť při rozhodování o opravném prostředku neposkytl právům stěžovatelky dostatečnou ochranu a věc řešil toliko formalisticky, odmítnutím odvolání, přestože si na základě obsahu spisu a svého předchozího rozhodování musel být vědom toho, že obvodní soud jeho právní názor, že předběžné opatření zaniklo dne 29. 5. 2009, nerespektuje a bude v omezování ústavně zaručených práv stěžovatelky pokračovat. Nadto zákon možnost odmítnutí odvolání pro "bezpredmētnost" vůbec nezná a v ustanovení § 218 občanského soudního řádu, na něž městský soud odkazoval, takový důvod upraven není.

38. Z takto vymezených důvodů Ústavní soud zrušil usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-62 ze dne 26. 5. 2009, jakož i veškerá další rozhodnutí obvodního a městského soudu na něj bezprostředně navazující, t. j. usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-91 ze dne 25. 6. 2009, usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-113 ze dne 27. 7. 2009, usnesení městského soudu č. j. 39 Co 381,382/2009-125 ze dne 7. 9. 2009, usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-139 ze dne 28. 8. 2009, usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-142 ze dne 29. 9. 2009 [zde postupem dle § 75 odst. 2 písm. b) zákona o Ústavním soudu, neboť o odvolání proti tomuto rozhodnutí nebylo doposud městským soudem rozhodnuto] a usnesení městského soudu č. j. 39 Co 467,468/2009-160 ze dne 23. 10. 2009.

39. Pokud jde o usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-2 ze dne 29. 4. 2009, jímž bylo nařízeno předběžné opatření dle § 76a odst. 1 občanského soudního řádu, toto bylo opřeno o závěry soudu, že nezletilá byla v době vydání předběžného opatření ohrožena na životě, neboť "nebyly zjištěny podmínky, ve kterých chce matka [o dítě] pečovat", přičemž její stávající bydlení a sociální situace byly zcela nevyhovující, a dále že "osobnost matky neskýtá záruku žádného [myšleno zřejmě řádného] vývoje dítěte, zejména takto útlého věku".

40. Obvodní soud tak ze dvou alternativních hypotéz obsažených v § 76a odst. 1 občanského soudního řádu zvolil tu, jež mu umožňuje zasáhnout na ochranu nezletilého dítěte v případě, že jeho život či příznivý vývoj jsou vážně ohroženy nebo narušeny. Naplnění těchto znaků však ještě samo o sobě k vydání předběžného opatření dle citovaného ustanovení nepostačuje; neméně významnou je i podmínka, aby existovala natolik naléhavá potřeba rychlého operativního zákroku, že věc nelze vyřešit rozhodnutím ve věci samé (rozsudkem o výchově dítěte) ani nařízením předběžného opatření podle § 76 odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu [srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, str. 449]. Nadto je při rozhodování o předběžném opatření dle § 76a odst. 1 občanského soudního řádu třeba mít neustále na zřeteli, že zájem dítěte je v tomto řízení nejvyšším imperativem (srov. čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte: "Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány").

41. Pokud jde o jednotlivé důvody uvedené v usnesení obvodního soudu, nutno podotknout, že pro závěr, že osobnost matky neskýtala dostatečné záruky řádné péče o dítě, neměl obvodní soud dostatečnou oporu v obsahu spisu. Ze skutečnosti, že matka odmítala spolupracovat s pracovníci orgánu sociálně-právní ochrany dětí, nelze usuzovat, že k dítěti nebude mít kladný vztah a především, že nebude schopna se o něj postarat. Z odůvodnění rozhodnutí obvodního soudu se v této souvislosti podává, že bylo v souvislosti s chováním stěžovatelky konstatováno, že "k dítěti je strohá, nicméně se o dítě stará a kojí jej". V rozhodnutí obvodního soudu pak v souvislosti s tímto důvodem zcela absentovalo zdůvodnění naléhavosti odnětí nezletilé Petry její matce.

42. Rovněž první z uvedených důvodů tak, jak byl obvodním soudem formulován, nemůže obstát. Měla-li by, při doslovném chápání odůvodnění napadeného rozhodnutí, skutečnost, že se nezdařilo zjistit, v jakých podmínkách bude matka o dítě pečovat, zakládat ohrožení dítěte na životě, pak by to

vedlo k nepřipustnému přenesení důkazního břemene na stěžovatelku v tom smyslu, že neprokáže-li se opak, má se za to, že dítě na životě ohroženo je. Takový výklad by ovšem zcela popíral smysl institutu předběžného opatření dle § 76a občanského soudního řádu, jímž je zasahovat na ochranu dítěte v případě, že zjištěné skutečnosti svědčí o jeho bezprostředním ohrožení, a nikoliv tehdy, jestliže příslušná skutková zjištění absentují. Z celého kontextu odůvodnění ovšem spíše vyplývá, že obvodní soud považoval podmínky, v nichž matka doposud žila, za nedostatečné a právě tyto podmínky dle jeho názoru ohrožovaly dítě na životě, neboť předpokládal, že se do nich matka má v úmyslu vrátit. Ústavní soud ovšem v této souvislosti podotýká, že ani tak nebylo možno odůvodnění předběžného opatření považovat v tomto směru za dostatečné. Nikoho nelze nutit, aby využíval všech výhod, které mu současná civilizační úroveň nabízí, přičemž zájem dítěte, aby mělo zajištěnu "kvalitní" soudobou péči (z hlediska materiálního), nemůže bez dalšího převážit nad jeho zájmem a právem, aby bylo vychováváno vlastními rodiči. Jinými slovy řečeno, odnětí dítěte rodičům z důvodu ohrožení na životě nemůže být v demokratické společnosti založeno pouze na srovnání předpokládané životní úrovně dítěte s úrovní, kterou by v rámci společnosti mohlo dosáhnout jinde.

43. Vazba mezi matkou a dítětem je jedním z prvořadých předpokladů vývoje lidského jedince. Porušení této nejpřirozenější lidské vazby je zákonem umožněno pouze v případě absolutní absence péče či její naprosté nedostatečnosti a pouze tehdy, je-li dítě ohroženo bezprostředně (takový postup je třeba považovat za ultima ratio). Zásah obvodního soudu, který stěžovatelce odňal možnost pečovat o nezletilou několik dnů po porodu, byl v tomto ohledu zjevně nepřiměřený, neboť stěžovatelce ani nebylo umožněno, aby prokázala, jak by se o nezletilou byla schopna postarat, a obvodní soud nedisponoval žádnými konkrétními poznatky, jimiž by bylo možno takový postup odůvodnit.

44. Jednou ze základních složek práva na spravedlivý proces tvoří povinnost soudu svá rozhodnutí řádně a přesvědčivě odůvodnit, přičemž tato povinnost se vztahuje rovněž na rozhodnutí o vydání předběžného opatření. Jak patrně, v projednávané věci tomuto požadavku usnesení obvodního soudu č. j. 25 Nc 2016/2009-2 ze dne 29. 4. 2009 nedostálo, Ústavní soud jej proto v souladu s § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu, společně s navazujícím usnesením městského soudu č. j. 39 Co 255/2009-66, zrušil. Ve vztahu k usnesení městského soudu k tomu Ústavní soud vedly tytéž důvody jako v případě následných rozhodnutí téhož soudu (zejm. neposkytnutí efektivní ochrany právům stěžovatelky).

45. Ústavní soud zdůrazňuje, že výše uvedené argumenty se upínají výlučně k rozhodnutím, která svým nálezem zrušil, a že tím nemíní nikterak předjímat výsledek řízení o nařízení ústavní výchovy nezletilé, vedeného obvodním soudem pod sp. zn. 25 Nc 450/2009. Obecné soudy budou ovšem při rozhodování o nařízení ústavní výchovy nezletilé povinny důsledně respektovat kautely spravedlivého procesu, jakož i další ústavně zaručená práva stěžovatelek.

46. K projednání návrhu stěžovatelky, aby Ústavní soud přikázal okamžité předání nezletilé do její péče, Ústavní soud uvádí, že byl-li tento návrh míněn jako návrh na vydání předběžného opatření, je již v tomto okamžiku bezpředmětný, neboť řízení o ústavní stížnosti již bylo skončeno. Pakliže byl tento návrh míněn jako návrh na rozhodnutí ve věci samé, pak Ústavní soud konstatuje, že nebyl k jeho projednání příslušný a nezbylo mu než jej odmítnout (§ 43 odst. 1 písm. d) zákona o Ústavním soudu], neboť ústavní stížnost směřovala vůči rozhodnutím obecných soudů a v takovém případě je namísto toliko postup dle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu, tedy zrušení napadených rozhodnutí. Otázka péče o nezletilou je v současné době předmětem řízení o nařízení ústavní výchovy a pouze v tomto řízení může být meritorně řešena.

47. Ústavní soud nepřiznal stěžovatelce náhradu nákladů právního zastoupení ve smyslu § 83 zákona o Ústavním soudu, neboť se jedná o postup v praxi Ústavního soudu zcela výjimečný, pro nějž v projednávané věci neshledal opodstatnění.

Poučení: Proti nálezu Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 20. července 2010

Miloslav Výborný, v. r.
předseda senátu Ústavního soudu